

Nem szabálysértés a közterületen élés

Az Alkotmánybíróság alaptörvény-ellenesnek nyilvánította, és megsemmisítette a szabálysértési törvénynek azt a rendelkezését, amely szabálysértéssé minősítette a közterület életvitelszerű lakhatásra való használatát. Vecsei Miklós, a Máltai Szeretetszolgálat alelnöke az Inforádió kérdésére kifejtette, várható volt, hogy ez a döntés születik, a szociális problémákat ugyanis szociális úton kell megoldani.

Az Alkotmánybíróság határozatában alaptörvény-ellenesnek nyilvánította, és megsemmisítette a szabálysértési törvénynek azt a rendelkezését, amely szabálysértéssé minősítette a közterület életvitelszerű lakhatásra való használatát. Az erről kiadott közlemény szerint a testület megsemmisítette továbbá azokat a törvényi rendelkezéseket is, amelyek rendeletalkotási felhatalmazást adtak az önkormányzatoknak pénzbírsággal sújtható közösségellenes magatartások meghatározására, valamint a tulajdon elvonására lehetőséget adó elkobzás alkalmazására.

Az első két ügyben Szabó Máté, az alapvető jogok biztosa kérte az Alkotmánybíróság vizsgálatát. Az Ab megállapította, összeegyeztethetetlen az alaptörvényben szabályozott emberi méltóság védelmével, ha az állam önmagában azt bünteti, hogy valaki kényszerűségből a közterületen él. A hajléktalanság szociális probléma, amit az államnak a szociális igazgatás, a szociális ellátás eszközeivel és nem büntetéssel kell kezelnie - közölte a testület a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló, az Országgyűlés által tavaly december végén elfogadott törvény utólagos normakontrollja kapcsán.

Az Alkotmánybíróság szerint sem a hajléktalanoknak a közterületekről való eltávolítása, sem a szociális ellátások igénybevételére való ösztönzése nem tekinthető olyan alkotmányos indoknak, amely megalapozná a hajléktalanok közterületen élésének szabálysértéssé nyilvánítását. A közleményben kitértek arra, hogy az Ab azt is megállapította, a vizsgált tényállás sérti a jogbiztonságot, mivel a törvényszöveg hiányosságai és ellentmondásai olyan súlyos problémákat jelentenek, amelyek jogalkalmazói jogértelmezéssel nem oldhatók fel. Az Ab megvizsgálta a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény azon rendelkezéseit, amelyek alapján a képviselő-testületek pénzbírsággal sújtható közösségellenes magatartásokat határozhatnak meg rendeletben. A testület szerint a törvény rendkívül széles jogkört biztosít az önkormányzatoknak a tiltott magatartások meghatározására, a jogalkotási hatáskörrel való visszaélés veszélyét növeli az is, hogy az önkormányzatoknak gazdasági érdekeltsége is van ebben a kérdésben, mert a beszedett bírságok a bevételeiket növelik.

A döntés kapcsán az Inforádió Vecsei Miklóst, a Máltai Szeretetszolgálat alelnökét kérdezte. Vecsei Miklós kifejtette: várható volt, hogy az Ab megsemmisíti a rendelkezést.

"Mindenki, akivel beszéltünk, ezt jósolta. Másrészt a hétköznapiak azt igazolták, hogy nincs is más út. Tulajdonképpen az elmúlt hónapok gyakorlatát mutatta, hogy nem büntettek az utcán, a rendőrség, a közterület-felügyelet velünk egyetértésben arra jutott, hogy a szociális problémákat szociális úton kell megoldani, és így is telt az elmúlt év."

"Azért nagyon fontos, hogy ez az Ab határozat megszületett, mert az önkormányzatok viszont elkezdtek a rendeletalkotást és abban egészen szörnyű próbálkozások voltak arra, hogy meghatározzanak közrendet veszélyeztető magatartásokat. Én néhány budapesti önkormányzat rendelet tervezetét láttam, amit véleményezésre megküldtek, azokban egészen súlyos félreértések voltak arról, hogy mit is nevezhetünk közrendet veszélyeztető magatartásnak. Nagyon sokszor elmondtuk, hogy ezer oldalról szankcionálható egy csomó olyan dolog, ami valóban veszélyes, a szabálysértési törvény ki is tér erre. Alig van olyan valóban közrendet veszélyeztető magatartás, amit az eddigi jogszabályok alapján ne lehetne büntetni, tehát ez inkább a hangulatkeltésre adott lehetőséget. Az AB megsemmisítette a törvényt, az összes erre hivatkozó rendelet is ezzel együtt megsemmisült. Ezeket újra kell gondolni. Én azt remélem, hogy rákényszerülünk újra közösen arra, hogy végiggondoljuk ugyanazokat a problémákat, amiket mindannyian látunk, valóban a szociális munka eszközeivel oldjunk meg." - mondta Vecsei Miklós.

